הלכות חוקי העובדי כוכבים

ילקוט יוסף

מתוך ילקוט יוסף, מאת הרב יצחק יוסף.
הטקסט נלקח מאתר «ילקוט יוסף חינם – האתר להפצת יהדות» (yalkut.info).
זכויות היוצרים על הטקסט שמורות לבעליהן. הקובץ נועד ללימוד בלבד ואינו למכירה.
geulaquiz.com

סימן קעח – הלכות חוקות העכו״ם

א אין הולכין בחוקות הגויים, שנאמר: ״ובחוקותיהם לא תלכו״. ואין לובשין כמלבושיהן המיוחדים להם. ואסור לגדל בלורית בראשו, דהיינו באופן שמסתפר השער שלפניו, ומגדל פרע מאחוריו, או שמגלח שער ראשו מן הצדדים ומניח השער שבאמצע הראש. ולפי דעת מרן הבית יוסף אין לאסור משום ״ובחוקותיהם לא תלכו״ לגדל בלורית כשמניח שער כלפי פניו לנוי וליופי, ולכן אין למחות באנשים שמניחים לגדל שער הראש לפנים. ואף משום חציצה בתפלין של ראש אין לחוש, ששערו כגופו דמי. ואף על פי כן טוב ונכון לחוש לדברי המחמירים, ולקצר שער הראש כל מה שאפשר, שלא יהיו שערות ארוכות כלפי פנים, ויומלץ על זה ויאמר לקוצרים ה׳ עמכם. ובפרט שלדעת הרמב״ם גם זה הוא בכלל איסור ובחוקותיהם לא תלכו, ואסור להידמות אליהם לא במלבוש ולא בשערות. ויש אומרים שיש בזה גם איסור שנעשה כסרסור לדבר עבירה, ושיש לאסור לעשות כן לגדר וסייג. לפיכך, טוב ונכון להמנע מגידול הרבה שער אפילו כלפי פניו, ובפרט לבני תורה החייבים לקדש עצמם במותר להם, ופעמים שהוא דרך שחץ וגאוה.

[יחוה דעת חלק ב׳ סימן ב׳ עמוד יב. הליכות עולם חלק ד׳ עמוד רצ].

ב בגדים המיוחדים לגוים, ופרשו מהם היהודים מחמת צניעות, כגון מלבושי נשים שהם בלי שרוולים, ונשים פרוצות הולכות בהן ברשות הרבים בגילוי זרועותיהן, ובנות ישראל הצנועות פרשו מהם משום צניעות, נשים הלובשות אותם והולכות בהם ברשות הרבים, יש אומרים שמלבד איסור פריצות שמכשילות את הרבים שמסתכלים בהן, יש עוד איסור תורה משום ובחוקותיהם לא תלכו. ונאמר, ולא תלכו בחוקות הגוי וכו׳. (שו״ת דברי חיים מצאנז ח״א חיו״ד סי׳ ל). ואף שיש אומרים שכל שאין כוונתם להידמות לגויים אין בזה איסור משום ובחוקותיהם לא תלכו, וכן נראה דעת מרן הבית יוסף, מכל מקום בלאו הכי יש בדבר איסור דאורייתא משום פריצות, ומשום לפני עור לא תתן מכשול. [הליכו״ע ז׳ עמוד רצה].

ג מותר לאבלים על קרוביהם ללבוש בגדים שחורים לסימן אבל, כל י״ב חודש, ואין בזה משום ובחקותיהם לא תלכו, כי מנהג קדמון הוא גם אצל ישראל, ולא מנייהו ילפינן. וכן מותר לאבלים לענוד סרט שחור על זרועם, או עניבה שחורה, שכל אלה אין בהם משום פריצות, וגם טעמם נכון לפניהם לאות אבל. ומכל מקום טוב שלא לחוש למנהג זה וילבש כרגיל, כמנהג ארץ ישראל משנים קדמוניות. [יביע אומר ח״ג סי׳ כה דף קצז. הליכו״ע ח״ז עמ׳ רצו].

ד וכן הנוהגים להניח זרי פרחים ושושנים על ארון המת או על מטתו, אין בזה איסור משום ובחקותיהם לא תלכו, שזהו לכבוד בעלמא. ומכל מקום אין נכון להנהיג תלבושת שחורה אחידה אצל החברים של חברא קדישא גחש״א, וכמו שכתבו האחרונים, שבכל ענינים אלו של הלויית וקבורת המת אין לשנות כלל. מפני בזיון המתים הקודמים, ושיש סכנה בדבר. [שו״ת טוב טעם ודעת, גשר החיים. יביע אומר חלק ג׳ חיו״ד סוף סימן כה. הליכו״ע שם].

ה חדשים מקרוב באו באיזה בתי כנסת מודרניים, שהשליח צבור כשעובר לפני התיבה הוא לבוש שחורים במלבושים הדומים לבגדי הכומרים, בקצת שינוי ממלבושי הכומרים. והוא מנהג רע ומר להדמות למלבושי הכומרים, ותועבה היא. וקרוב לומר שהוא עובר משום ובחקותיהם לא תלכו. וכבר התריע על זה הגר״ח פלאג׳י בספר רוח חיים (יו״ד סי׳ קעח סק״ב) שמצוה לבטל מנהג מכוער זה. ואפילו יחיד יכול למחות נגד המנהג הרע הזה ולבטלו. ע״ש. [וע״ע בספרו משא חיים מערכת ת אות רסן). גם הגאון מהרי״ל צירלסון בשו״ת מערכי לב(חאו״ח סי׳ מד) קרא תגר על מנהג מכוער זה, וחיזק את ידי המעוררים לבטלו. ע״ש. ואסור להתפלל בבית כנסת שנוהגים כן. ואין לענות אמן אחר שליח צבור שעושה כן. ואפילו ביום הכפורים אם אין שם בית כנסת אחר, מוטב שיתפלל יחיד בביתו ולא יכנס לבית כנסת כזה. (שו״ת מחזיק המתים (סי׳ ו), חוכא בשו״ת ריבבי יוסף שוהארין סי׳ יב אות ז. הליכות עולם ח״ו עמוד שא). אולם אם המלבוש דומה לגליכא דרבנן, או שהוא מלבוש מיוחד לכבדי כומרים, שפיר דמי. (שמן המלך סימן ה. ישכיל עבדי ח״ח סי׳ סו).

ו ההולך בגילוי ראש, אף על פי שיש אומרים שיש בזה גם איסור ״ובחוקותיהם לא תלכו״, מכל מקום מאחר שאינם עושים כן להידמות לגויים, אין בזה איסור זה, מלבד האיסור שמסיר מעליו עול מלכות שמים. והלובשים כיפה קטנה, אף על פי שאינה מכסה אלא מקצת הראש, ניצולים על כל פנים מחשש איסור ״ובחוקותיהם לא תלכו״. ומכל מקום כיון שנכנסים לבית הכנסת להתפלל או לבית המדרש ללמוד, ראוי והגון יותר שהכיפה תהיה גדולה כשיעור שתכסה את רוב הראש, דרובו ככולו.

ז הסכמת הפוסקים הראשונים והאחרונים שאין איסור ״ובחוקותיהם לא תלכו״ נוהג אלא כשעושה דבר משונה שאין בו טעם כלל, אלא שהעכו״ם עושים כן, שכן משמעות לשון ״חק״ בלי טעם סביר, שאז נראה ודאי כנמשך אחריהם ומודה להם, ואנו חוששין שמא שמץ עבודה זרה בידיהם ובמשך השנים שכחו הטעם, וכן כשהדבר ההוא יש בו פריצות ויוצא מגדר הצניעות ונהגו בו העכו״ם, ועושה כן להדמות לגויים, גם בזה אסור. אבל אם אין אחד מהתנאים הללו מותר.

ח במקומות שנוהגים להשמיע צפירה בכל העיר, לזכרון חללי המלחמות וכדומה, יש אומרים שאסור לשומע הצפירה לעמוד על מקומו כפי שעושים אחרים, מחשש איסור ״ובחוקותיהם לא תלכו״. ויש חולקים וסוברים שמאחר ואין עושים זאת בלי שום טעם וסיבה, וגם אין בזה משום פריצותא, אין בזה איסור. והעיקר לדינא שאם הוא נמצא במקום שהמשך הליכתו או נסיעתו תגרום לחילול ה׳, או תגרום למחלוקת ואיבה לשומרי התורה והמצוות, רשאי לעמוד על עומדו, כיון שמעיקר הדין אין בזה איסור משום ובחוקותיהם לא תלכו, ויקרא פרק תהלים באותה שעה.

ט מה שנוהגים כיום לחשב את השעות לפי השעון האירופי, שמתחיל מחצות לילה, אף על פי שאומרים העולם שהוא ללידת יש״ו משיחם ימ״ש, אין בזה כל חשש משום ובחוקותיהם לא תלכו. וכן פשט המנהג להקל בזה.

י אין ספק שעצם עריכת מלחמת שוורים הוא בניגוד לרוח התורה הקדושה, כיון שהיא תרבות אנשים חטאים ואכזריים. וכן אסור לעסוק בציד חיות ועופות לשעשוע והנאה. והנכנס לאיצטדיון כדי לחזות במלחמת שוורים, ומשלם דמי כניסה כאשר יושת עליו, חבר הוא לאיש משחית, ומסייע בידי עוברי עבירה. אולם הדבר ברור שיש להתיר ללכת לגן החיות ולהסתכל בחיות ובעופות. [ומברכים בשם ומלכות ״משנה הבריות״ על קוף או פיל]. [יחוה דעת חלק ג׳ סימן סו עמוד רז].

יא הכותבים אגרות ומכתבים לחבריהם, ורושמים בו התאריך למנין הנוצרים, אף-על פי שלכתחלה ודאי שטוב לכתוב רק תאריך העברי שלנו, מכל מקום אין למחות בידי המקילים בזה. אך טוב להעיר להם שיכתבו לכל הפחות גם את התאריך שלנו. ויש להזהר שכאשר כותב את התאריך למספרם, שלא לכתוב את מספר החודש [דהיינו חודש ראשון או שני וכו׳], אלא לקרות בשמות החודשים, ינואר, פברואר וכו׳. דהכי עדיף טפי. [יבי״א ח״ג סי׳ ט]

יב המנהג שנהגו לשחוט התרנגול ולקוברו במקרה של אסון שנעדרו שני אנשים ממשפחה אחת, וכדומה, אין בו משום חשש דרכי האמורי, והנח להם לישראל. והשוחט מברך על שחיטה זו אף שאין אוכלים מהעוף. [יחוה דעת חלק ו׳ סימן נ׳ עמוד רסה].

יג מה שיש נוהגים שכאשר נכנסים לדירה חדשה, מניחים בבית ההוא שני תרנגולים זכר ונקבה, ושוחטים אותם שם, יש להם על מה שיסמוכו, ואין בזה משום דרכי האמורי. [שם].

יד יש אומרים שיש לבטל מנהג השוחטים לשחוט בקר על קברי הצדיקים בזמן עצירת גשמים, ולומר שם י״ג מדות, ולהתפלל על הגשם, דהוי כזבחי מתים. ויש מקיימים את המנהג. [יחוה דעת חלק ו׳ סימן נ׳ עמוד רסז].

טו מה שיש נהגו ליתן כל מיני סגולות ליולדת כדי להבריח המזיקין, אין לחוש בזה משום דרכי האמורי. ומכל מקום אותם האומרים שיולדת תוך ארבעים יום לא תכנס לבית חתן וכלה, פן תגרום שהכלה תהיה עקרה, וכן להיפך, כל זה אינו אלא פטפוטי דברים בעלמא, והנשים למדו זאת משכנותיהן בחו״ל אשר לא מבנות ישראל המה. [יביע אומר ח״י חיו״ד סי׳ נח בהערות לרב פעלים, דף שמה טור א׳. והביא מה שכתב הרשב״א, שכל שלא נאסר בהדיא בגמרא באותם המנויים באיסור דרכי האמורי, אין לנו לאוסרם, לפי שאין כל הסגולות ידועות לנו, ואין לנו לדון עליהן מדרכי הטבע המפורסם, שיש סגולות שלא נודע לנו עיקרן. ובהגהות מיימוני כתב בשם הר״א ממיץ, שאין לאסור מסברא על מה שמנו חכמים אשר היתה קבלה בידם שהם מחוקות העכו״ם].